

מערך שיעור היישוב שלי - פרק בסיפור הלאומי

עוגני השיעור

שכבת גיל: כיתה ג'

ציר מוביל: היישוב שלי - פרק בסיפור הלאומי

רעיון מרכזי: היישוב שלי כדרך להבנת הזהות המקומית והחיבור לסיפור ההתיישבות הציונית בארץ ישראל

נושא: היישוב שלי - סיפור של מקום

מיומנויות:

1. אוריינות לשונית - הבעה בעל פה הקשבה

2. אוריינות מידע

ערכים וסוגיות לדיון:

זיכרון היסטורי, שייכות, תקווה, נאמנות למורשת

כיבוד ערכי המורשת - מחויבות לערכי המורשת והזהות התרבותית,

בין-תחומיות: היסטוריה, מוזיקה, אומנות

מערך השיעור

פתיחה

מטרות: לעורר סקרנות, עניין וחיבור רגשי ליישוב שבו חיים

מה צריך?

מוסיקה שקטה

ברקע

מה עושים?

1. שיח פתוח ודמיון מונחה - שואלים את הכיתה:

אם היישוב שלנו היה יכול לדבר, מה הוא היה מספר לנו?

2. מבצעים תרגיל דמיון מודרך: התלמידים עוצמים עיניים ומדמיינים הליכה ביישוב.

• לאחר מכן כל תלמיד משתף משפט קצר שמסכם מה "שמע" מהמקום.

למידה פעילה

מטרות: העמקת ההכרה בפרטים הייחודיים של היישוב דרך חפצים, שמות ומבנים.

מה צריך?

תמונות / חפצים
הקשורים ליישוב
דף עבודה (נספח 1).

מה עושים?

1. מציגים תמונות / חפצים הקשורים ליישוב.
2. כל תלמיד בוחר פריט וכותב משפט שמתחיל במילים "אני (החפץ / המקום) ומה שקרה לי הוא..." לאחר מכן משתפים בכיתה.

העמקה

מספרים/ מקריבים את סיפור חוני והחרוב:

"כי שבָּעֵינַי שָׁנָה צָרִיר הַחֲרוֹב לַעֲשׂוֹת פְּרוֹת. כְּשֶׁנִּזְלַדְתִּי, מָצָאתִי עוֹלָם מְלֵא חֲרוֹבִים. כְּמוֹ שֶׁשָּׁתְּלוּ לִי – אֲנִי שׁוֹתֵל לְדוֹר הַבָּא."

שאלה לתלמידים: למה לשתול צמח שאולי לא אזכה ליהנות ממנו?

פעילות בכיתה

ציור/כתיבה אישית – "החרוב שלי"

כל תלמיד מקבל דף עם ציור של עץ חרוב (גזע גדול, ענפים ריקים).

על העלים/ענפים הוא כותב או מצייר: איזה חרוב אני שותל לדור הבא?

(ערכים, מעשים, חלומות, חזון).

שיתוף

כל תלמיד מציג את "החרוב" שלו – איך הוא רואה את תרומתו האישית לעתיד היישוב/העם/הארץ.

חיבור ליישוב

דיון: מה ה"חרובים" שהמייסדים של היישוב שלנו שתלו? מה אנחנו רואים היום כתוצאה מכך?

הצעות לפעילות חווייתית סביב המסר

1. משחק שרשרת

התלמידים עומדים בטור.

לכל אחד יש משימה קטנה (למסור עט, להניח קובייה, להשלים משפט).

רק אם הקודם ביצע – הבא יכול להמשיך.

מסקנה: אי-אפשר להגיע לסוף בלי שהקודמים הכינו את הדרך.

2. פאזל/לבנה חסרה

מחלקים פאזל/בנייה מלגו.

משאירים חתיכה אחת חסרה – בלעדיה אין תמונה/קיר שלם.

דיון: מה קורה אם דור אחד לא מוסיף את "האבן שלו"?

3. סיפור מחיי היומיום

שיחה כיתתית: מה יש לנו היום בזכות מה שהכינו לנו קודם?

■ חשמל → מישוה בנה תחנת כוח.

■ בית ספר → מישוה הקים.

■ ספר תורה → מישוה כתב.

משם לחיבור ליישוב: מה הכינו לנו המייסדים כדי שאנחנו נוכל לחיות כאן היום?

4. משחק תפקידים – "בלי הכנה אי אפשר"

כל קבוצה מציגה סצנה קצרה:

◆ סבא ששתל עץ → הנכד נהנה מהפרי.

◆ מי שבנה בית כנסת → הדור הבא מתפלל בו.

◆ מי שלחם → אנחנו חיים בארץ חופשית.

המסר: מי שלא שותל, לא יהיה לו מה לאכול.

מי שלא בונה – לא יהיה לו איפה לשבת.

לסיכום השלב:

- לשאול: "אם החרוב נשתל כדי שמישהו אחר ייחנה – איזו פעולה אנחנו יכולים לעשות היום שלא דווקא אנחנו נרוויח ממנה?"

- דוגמאות שילדים יכולים להציע:

- ■ לעזור לאחרים (גם כשלא מקבלים תודה מיידית).

- ■ לשמור על הסביבה (כדי שתהיה נקייה לדורות הבאים).

- ■ ללמוד תורה/לשמור מסורת (כדי להעביר הלאה לדורות).

2. כתיבה / שיתוף

- לחלק פתקיות/דפים קטנים, כל תלמיד כותב: "מה החרוב שלי – מה אני יכול לשתול היום לדור הבא?"

- מדביקים סביב האיור בכיתה → נוצר "יער חרובים כיתתי".

3. פעולה מעשית

- הכיתה מחליטה ביחד על מעשה קטן כ"חרוב משותף":

- שתילת שתיל בחצר.

- איסוף ספרים לתרומה.

- ארגון פעילות עזרה בקהילה.

- כך המסר נהפך למעשה מוחשי.

עיבוד וסיכום

מטרה: חיזוק תחושת השייכות דרך ביטוי אישי, יצירת מרחב כיתתי שמשקף את הקשר ליישוב.

מה צריך?

דפי ציור, צבעים, דבק,
לוח תצוגה.

מה עושים?

התלמידים כותבים או מציירים מקום ביישוב שקרוב לליבם.
העבודות נתלות על לוח כיתתי – "מקום בלב".
התלמידים מבינים את הערך הגדול של החיבור שלי והמקום
שאני אוהב לבין הדורות המייסדים ועל האחריות שלי להמשך.

להמשך המסע

1. התלמידים חוקרים: מה שם היישוב בו הם גרים?
2. מה מקור שם היישוב שאתם גרים בו? (מהתנ"ך, שם היסטורי, מתורגם משפה אחרת)
3. כל תלמיד מראיין בן משפחה / שכן: "מה המקום שאתה הכי אוהב ביישוב ולמה?" "מדוע בחרתם לגור בו? מי דור המייסדים שהשפיע על אופי היישוב/ בנייתו וכו'?"
4. **בשיעור הבא** – מסמנים את המקומות על מפת היישוב ויוצרים "מפת סיפורים".
5. **אז והיום** – צילום ישן מול צילום חדש: מאתרים צילום ישן של היישוב ומצלמים את אותו מקום כיום. משווים בין אז לבין היום. כדאי לקיים תערוכה של הצילומים.

צידה לדרך (נספחים)

נספח 1: דף עבודה

שם: _____

תאריך: _____

דף עבודה

היישוב שלי מפתיע אותי

תומר, תלמיד כֶּתָה ג', יצא לסיור ביישוב עם אֲחוֹתוֹ הַגְּדוֹלָה, יָעֵל. הֵם עָבְרוּ בֵּין רְחוֹבוֹת, צָלְמוּ מְקוֹמוֹת מִיְחָדִים וְגִלּוּ פִּינוֹת שֶׁלֹּא הֵכִירוּ. לִידַ עֵץ זֵית עֲתִיק כְּאוֹ שֶׁלֹּט:

הֵם יָשְׁבוּ לְנוּחַ עַל סִפְסָל, וְעָלְיוֹ נִכְתַּב: "לְזָכַר מְרִים, שֶׁלְמַדָּה דוֹרוֹת שֶׁל יְלָדִים לֶאֱהָב סִפְרִים".
לִפְתָּע נִגְשָׁה שְׂכֵנָה מְבוֹגֶרֶת שֶׁסִּפְּרָה לָהֶם עַל הַיָּמִים שֶׁבָּהֶם הִגִּיעַ אוֹטוֹבוּס לַיִּשׁוּב רַק פְּעַם בְּיוֹם.
בְּסוֹף הַיּוֹם כָּתַב תוֹמֵר בְּיוֹמְנוֹ: "הַיִּשׁוּב שֶׁלִּי מְלֵא הַפְתָּעוֹת – וְכָל מְקוֹם הוּא פָּרֵק בְּסִפּוֹר".

שאלות

1. עם מי יצא תומר לסיור ביישוב?

2. מה גילו תומר ויעל ליד עץ הזית?

3. מה היה כתוב על הספסל?

4. מה סיפרה להם השכנה המבוגרת?

5. מה כתב תומר בסוף היום ביומנו?

שם: _____

תאריך: _____

6. כתבו המשך לסיפור: מה קרה ביום למחרת?
תומר החליט לחזור למקום שגילה. כשהגיע לשם, הוא....

7. המציאו שלט לזכר אדם, אירוע או מקום חשוב ביישוב שלכם:

- כתבו מה יהיה כתוב עליו.
- ציירו אותו בצד הדף או בדף נפרד.
- חשבו: איפה תתלו אותו? למה הוא חשוב?
- צבעו את הספסל וכתבו את השם על השלט.

